

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ**

Αθήνα, 9 Σεπτεμβρίου 2013
Α.Π. 35805

**ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

**ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ**

Προς:

Ταχ. Δ/νση : Σταδίου 27
Ταχ. Κώδικας: 10183, Αθήνα
Πληροφορίες: Δρ.Αντώνιος Καρβούνης
Τηλ: 210 37 44 710
Fax: 210 37 44 713
E-mail: a.karvounis@ypes.gr

**1) Αποκεντρωμένες Διοικήσεις
Δ/νσεις Διοίκησης
2) Δήμους και Περιφέρειες της Χώρας**

**ΘΕΜΑ: Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα 'Ευρώπη για τους Πολίτες, 2014-2020':
Οι δράσεις, τα μέτρα και οι προθεσμίες του νέου προγράμματος
ΣΧΕΤ: Τα υπ' αριθ. οικ. 34329/21-6-2010, οικ.40352/19-7-2010,
οικ.49761/2-9-2010, 61108/1-11-2010, 66885/23-11-2010, 72278/20-12-2010
3029/20-1-2011, 6418/8-2-2011, 10650/3-3-2011, 5421/9-3-2011, 21515/5-5-
2011, 28061/10-6-2011, 48152/18-11-2011, 51788/12-12-2011, 51948/13-12-
2011, 52624/16-12-2011, 53708/22-12-2011, 5609/14-2-2012, 46872/13-12-
2013, 17860/8-5-2013 & 25843/25-6-2013 έγγραφά μας**

Σε συνέχεια των ανωτέρω εγγράφων μας, για την καλύτερη και έγκαιρη προετοιμασία των επιλέξιμων φορέων της χώρας μας για το νέο ευρωπαϊκό πρόγραμμα 'Ευρώπη για τους Πολίτες, 2014-2020', σας γνωρίζουμε τα βασικότερα σημεία μείζονος ενδιαφέροντος του νέου προγράμματος, τα οποία περιλαμβάνονται στον υπό ψήφιση σχετικό Κανονισμό και τον νέο οδηγό του προγράμματος:

1. Η δομή και οι τύποι δράσεις του Προγράμματος

Το νέο πρόγραμμα αποτελείται από δύο σκέλη και μία οριζόντια δράση:

- **Σκέλος 1: Ευρωπαϊκή Μνήμη**
 - Τα επιδοτούμενα έργα αντανακλούν τις αιτίες της ανάδυσης των ολοκληρωτικών καθεστώτων στη σύγχρονη ευρωπαϊκή ιστορία (Ναζισμός, φασισμός, σταλινισμός και ολοκληρωτικά κομμουνιστικά καθεστώτα). Επίσης, στο πλαίσιο αυτού του σκέλους, θα επιδοτηθούν έργα που αφορούν σημαντικές στιγμές της πρόσφατης ευρωπαϊκής ιστορίας, οι οποίες

υπογραμμίζουν και ενθαρρύνουν την ανοχή, την αμοιβαία κατανόηση, το διαπολιτισμικό διάλογο και τη συμφιλίωση.

- Τα έργα υλοποιούνται από διάφορους τύπους οργανισμών (τοπικές αρχές, ΜΚΟ, ερευνητικά ιδρύματα κ.α.), αναπτύσσοντας διάφορους τύπους δράσεων (ερευνητικές, άτυπες μορφές εκπαίδευσης, δημόσιες συζητήσεις, εκθέσεις κ.α.) και εμπλέκοντας πολίτες από διαφορετικές ομάδες-στόχους.
 - Το σύνολο των έργων θα πρέπει να υλοποιούνται σε διεθνικό επίπεδο (δημιουργία και λειτουργία διεθνικών συμπράξεων και δικτύων) με ξεκάθαρη ευρωπαϊκή διάσταση.
 - Οι επιλέξιμοι φορείς και εταίροι των έργων: δημόσιες τοπικές/περιφερειακές αρχές, ΜΚΟ με νομική προσωπικότητα αναγνωρισμένη σε επιλέξιμη χώρα
 - Μέγιστη επιδότηση: 100.000€
 - Μέγιστη διάρκεια δράσεων: 18 μήνες
- **Σκέλος 2: Δημοκρατική συμμετοχή:**
- **Αδελφοποιήσεις Πόλεων:** θα επιδοτηθούν έργα αδελφοποιημένων πόλεων που αφορούν στόχους του προγράμματος. Προτεραιότητα θα δοθεί σε εκείνα που καλύπτουν τις ετήσιες προτεραιότητες του συγκεκριμένου μέτρου. Δικαίωμα συμμετοχής έχουν πόλεις/δήμοι ή επιτροπές αδελφοποίησης ή άλλες ΜΚΟ με νομική προσωπικότητα που εκπροσωπούν τοπικές αρχές. Δήμοι/οργανώσεις από τουλάχιστον 2 επιλέξιμες χώρες (εκ των οποίων η μία να είναι κράτος-μέλος της ΕΕ) έχουν δικαίωμα να υποβάλουν πρόταση για το συγκεκριμένο μέτρο. Το μέγιστο ποσό της επιδότησης ανέρχεται σε 25.000€, ενώ η διάρκεια του έργου δεν πρέπει να ξεπερνά τους 9 μήνες.
 - **Δίκτυα Πόλεων:** δήμοι και ενώσεις που συνεργάζονται επί ενός κοινού θεματικού πεδίου πολιτικής μπορούν να μετεξελιχθούν σε δίκτυο πόλεων για να καταστήσουν τη συνεργασία του περισσότερο βιώσιμη. Τα δίκτυα πόλεων προσδοκάται: να υλοποιήσουν δράσεις σε θεματικό πεδίο πολιτικής κοινού ενδιαφέροντος μεταξύ των εταίρων, στο πλαίσιο των στόχων και των ετήσιων προτεραιοτήτων του προγράμματος· να προσδιορίσουν ομάδες-στόχους για τις οποίες υφίσταται συνάφεια με τα επιλεγόμενα θεματικά πεδία πολιτικής· και να αποτελέσουν τη βάση για μελλοντικές πρωτοβουλίες και δράσεις μεταξύ εμπλεκόμενων πόλεων. Δικαίωμα συμμετοχής έχουν πόλεις/δήμοι ή επιτροπές αδελφοποίησης, περιφερειακές αρχές που έχουν την έδρα τους σε κάποια επιλέξιμη χώρα. Οργανισμοί με νομική προσωπικότητα και εμπειρογνωμοσύνη σε συγκεκριμένο θεματικό πεδίο πολιτικής μπορούν να συμμετέχουν ως εταίροι σε ένα τέτοιο πολυμερές σχήμα. Ένα έργο προϋποθέτει τη συμμετοχή δήμων/περιφερειών/οργανώσεων από τουλάχιστον 4 χώρες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα, εκ των οποίων η μία να είναι

από κράτος-μέλος της ΕΕ. Το μέγιστο ποσό επιδότησης ανέρχεται σε 150.000€, ενώ η μέγιστη διάρκεια του έργου φθάνει τα 2 έτη.

- ο Σχέδια Κοινωνίας Πολιτών: αυτό το μέτρο υποστηρίζει έργα διεθνικών συμπράξεων και δικτύων, εμπλέκοντας πολίτες σε δράσεις που αφορούν κοινοτικές πολιτικές με σκοπό να δοθεί η ευκαιρία συμμετοχής στη διαδικασία λήψης αποφάσεων σε κοινοτικό επίπεδο σε πεδία πολιτικής, σχετιζόμενα με τους στόχους του προγράμματος. Ένα τέτοιο έργο θα πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον 2 από τους εξής 3 τύπους δράσεων: προώθηση της κοινωνικής συμμετοχής και αλληλεγγύης· συλλογή απόψεων· και εθελοντισμός. Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να είναι ΜΚΟ με νομική προσωπικότητα από τουλάχιστον 3 επιλέξιμες χώρες. Οι εταίροι δύνανται να προέρχονται από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές ή άλλες ΜΚΟ, επιτροπές αδελφοποιήσεων και δίκτυα, εκπαιδευτικά, πολιτιστικά ή ερευνητικά ιδρύματα. Το μέγιστο ποσό επιδότησης ανέρχεται σε 150.000€, ενώ η μέγιστη διάρκεια του έργου δεν ξεπερνά τους 18 μήνες.
- *Οριζόντια Δράση*: Διάχυση και αξιοποίηση αποτελεσμάτων καλών πρακτικών

Τα ανωτέρω σκέλη εξειδικεύονται στους κάτωθι τύπους δράσεων:

(α) Αμοιβαία μάθηση και συμπράξεις:

- Συναντήσεις πολιτών, αδελφοποιήσεις, δίκτυα αδελφοποιημένων πόλεων
- Έργα διεθνικών συμπράξεων
- Έργα ευρωπαϊκής μνήμης
- Ανταλλαγές βάσει της χρήσης ΤΠΕ και κοινωνικών ΜΜΕ

(β) Διαρθρωτική στήριξη για οργανώσεις

(γ) Μελέτες σχετικές με την υλοποίηση των στόχων του προγράμματος

(δ) Δράσεις ευαισθητοποίησης και διάχυσης για την καλύτερη αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των επιδοτούμενων πρωτοβουλιών

2. Είδη επιδοτήσεων

Στο νέο πρόγραμμα οι τύποι των επιδοτήσεων είναι οι εξής:

- Επιδότηση έργων
- Λειτουργική επιδότηση

3. Γενικά Χαρακτηριστικά προγράμματος

- Ίση πρόσβαση για όλους τους επιλέξιμους φορείς
- Διεθνικότητα και τοπική διάσταση των δράσεων
- Διαπολιτισμικός διάλογος
- Εθελοντισμός- έκφραση της ενεργού ιδιότητας του ευρωπαϊκού πολίτη

4. Επιλέξιμοι φορείς

Στο πρόγραμμα μπορούν να συμμετάσχουν όλοι οι κοινωνικοί φορείς που προωθούν την ευρωπαϊκή ιδιότητα του πολίτη και ειδικότερα:

- Τοπικές και Περιφερειακές Αρχές
- Επιτροπές Αδελφοποίησης
- Ερευνητικοί οργανισμοί της ευρωπαϊκής δημόσιας πολιτικής (δεξαμενές γνώσεων)
- Οργανώσεις της Κοινωνίας Πολιτών
- Οργανώσεις ερευνητικές, νεολαίας και εκπαιδευτικές.

5. Διαδικασία επιλογής

- Κριτήρια επιλεξιμότητας
 - Νομικό καθεστώς και αριθμός εταίρων
 - Φύση και ευρωπαϊκή διάσταση του έργου (αριθμός συμμετεχόντων, προϋπολογισμός, τόπος και αριθμός δραστηριοτήτων)
- Κριτήρια απονομής
 - Συνάφεια με τους στόχους του προγράμματος
 - Ποιότητα του σχεδίου δράσης και του προγράμματος δραστηριοτήτων του έργου
 - Διάχυση αποτελεσμάτων του έργου
 - Απήχηση και συμμετοχή του πολίτη

6. Προθεσμίες υποβολής προτάσεων

Σκέλος 1 Ευρωπαϊκή Μνήμη

Προθεσμία	Επιλέξιμη περίοδος -Τα έργα πρέπει να ξεκινήσουν από:
1 Μαρτίου	1 Αυγούστου του ίδιου έτους της προθεσμίας έως 31 Ιανουαρίου του έτους που έπεται της προθεσμίας

Σκέλος 2 Δημοκρατική Συμμετοχή

Μέτρο	Προθεσμία	Επιλέξιμη περίοδος- Τα έργα πρέπει να ξεκινήσουν από:
Αδελφοποιήσεις Πόλεων		
	1 Μαρτίου	1 Ιουλίου του ίδιου έτους της προθεσμίας έως 31 Μαρτίου του έτους που έπεται της προθεσμίας
	1 Σεπτεμβρίου	1 Ιανουαρίου έως 30 Σεπτεμβρίου του έτους που έπεται της προθεσμίας

Δίκτυα πόλεων		
	1 Μαρτίου	1 Ιανουαρίου έως 30 Δεκεμβρίου του έτους που έπεται της προθεσμίας
	1 Σεπτεμβρίου	1 Ιανουαρίου έως 30 Μαΐου του έτους που έπεται της προθεσμίας
Έργα Κοινωνίας Πολιτών		
	1 Μαρτίου	1 Αυγούστου του ίδιου έτους της προθεσμίας έως 31 Ιανουαρίου του έτους που έπεται της προθεσμίας

7. Πληροφορίες

Τα ερωτήματά σας μπορείτε να τα απευθύνεται στην Υπηρεσία μας, στο **εθνικό σημείο επαφής του προγράμματος** (υπόψιν κου Α. Καρβούνη, τηλ: 210 3744710, fax: 210 37 44713, e-mail: a.karvounis@ypes.gr).

Περαιτέρω, σας υπενθυμίζουμε ότι για τη συμμετοχή σας στο ανωτέρω πρόγραμμα, όπως και σε όλα τα προγράμματα της ΕΕ, πρέπει να τηρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 219 παρ.3 του ν.3463/2006 (για τους δήμους) και τις όμοιες διατάξεις του άρθρου 203 παρ.1 του ν.3852/2010 (για τις περιφέρειες).

Τέλος, σας επισημαίνουμε ότι, σε κάθε περίπτωση, η διεκδίκηση και η επιτυχής συμμετοχή των ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού στο εν λόγω αλλά και σε όλα τα ευρωπαϊκά συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα προϋποθέτει την πλήρη αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων, των προοπτικών ανάπτυξης, των εταιρικών σχέσεων σε τοπικό, περιφερειακό και ευρωπαϊκό επίπεδο αλλά και όλων των εν δυνάμει πόρων τους, όπως αποτυπώνονται στο πλαίσιο του πενταετούς επιχειρησιακού σχεδιασμού τους (άρθρα 266, 268, ν.3852/2010).

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για περαιτέρω πληροφορίες και τυχόν διευκρινίσεις.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
κ.α.α.
Η ΤΜΗΜΑΤΑΡΧΗΣ

ΣΕΒΑΣΤΗ ΜΠΕΣΙΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

- 1) Υπουργείο Εξωτερικών**
Ε1 Δ/νση Μορφωτικών και Πολιτιστικών
Υποθέσεων
(υπόψη κ. Δ. Τζανάκη)
- 2) ΕΟΕΣ ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΙΑ**
Βύρωνος 29, Τ.Κ. 10558 Αθήνα
- 3) ΕΟΕΣ ΕΥΞΕΙΝΗ ΠΟΛΗ**
Σ. Πέτρουλα 3, ΤΚ 13341 Άνω Λιόσια
- 4) ΠΕΔ της Χώρας**
- 5) Κ.Ε.Δ.Ε.**
Ακαδημίας 65 και Γεναδίου 8, 10678 Αθήνα
- 6) Ε.Ν.Π.Ε.**
Μεσογείων 15, 11526 Αθήνα
- 7) Ελληνική Εταιρεία Τοπικής**
Ανάπτυξης & Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ ΑΕ.),
Μυλλέρου 73-77, 104 36 ΑΘΗΝΑ
- 8) Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΙΤΑ),**
Χαριλάου Τρικούπη 6 -10 (1ος όρ.), 106 79 Αθήνα
- 9) Πανεπιστήμια-ΤΕΙ**
- 10) Επιμελητήρια της Χώρας**
- 11) Ομοσπονδία Εθελοντικών Μη Κυβερνητικών**
Οργανώσεων Ελλάδος
Αινιάνος 8, 10434 ΑΘΗΝΑ
- 12) Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα**
Βας.Σοφίας 2, 10674 Αθήνα
(α) Προϊστάμενο Τμήματος Επικοινωνίας/Εταιρικών Σχέσεων και
Ευρωπαϊκών Δικτύων της Αντιπροσωπείας, κ. Α. Περουλάκη
(β) Επικεφαλή Συντονισμού Δικτύων Ευρωπαϊκής Πληροφόρησης Europe
Direct, κα Κ. Σόκολη
- 13) Γραφείο Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Ελλάδα**
Λεωφ. Αμαλίας 8, 10557 Αθήνα
(α) Προϊστάμενο και επικεφαλή του Γραφείου, κ. Λ. Αντωνακόπουλο
(β) Αναπληρωτή επικεφαλή του Γραφείου, κ. Α. Καϊλή
- 14) EUROPE DIRECT – ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ- Αμερικανικής Γεωργικής**
Σχολής Θεσσαλονίκης
Μαρίνου Αντύπα 54, 551 02 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ (υπόψιν κ. Ευ. Βέργου)
- 15) EUROPE DIRECT – ΔΗΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ,**
Βασιλέως Γεωργίου Α΄1, Κτίριο Ε, Γραφείο 27, 54640 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
(υπόψιν κας Μ.Πάσχου)
- 16) EUROPE DIRECT – ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ- Αναπτυξιακή Καρδίτσας (ΑΝ.ΚΑ**
Α.Ε.)
Μ. Αλεξάνδρου 34, 43100, Καρδίτσα (υπόψιν κ. Θ. Μπαλτά)
- 17) EUROPE DIRECT -ΚΕΡΚΥΡΑΣ - Περιφέρεια Ιονίων Νήσων**
Σαμάρα 13, 49100 Κέρκυρα (υπόψιν κας Π. Γεωργίου)
- 18) EUROPE DIRECT -ΝΑΥΠΛΙΟΥ - Περιφέρεια Πελοποννήσου**
Παραλιακή Οδός Ναυπλίου – Ν. Κίου, 21100 ΝΑΥΠΛΙΟ (υπόψιν κας
Α.Μαντά)
- 19) EUROPE DIRECT – ΡΟΔΟΥ- Αναπτυξιακή Δωδεκανήσου Α.Ε.**
28 ης Οκτωβρίου 72, 851 00 ΡΟΔΟΣ (υπόψιν κας Φ.Παπασάββα)

20) EUROPE DIRECT – ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ- Πολιτιστικός Οργανισμός «Οι Δρόμοι της Ελιάς»

Αριστομένους 91, 24 100 ΚΑΛΑΜΑΤΑ (υπόψιν κας Ρ. Γαραντζιώτη)

21) EUROPE DIRECT- ΛΑΜΙΑΣ-Δήμος Λαμιέων και Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Λεωνίδου 9-11, 35100 ΛΑΜΙΑ (υπόψιν κας Α. Μυλωνά)

22) EUROPE DIRECT – ΚΡΗΤΗΣ- Περιφέρεια Κρήτης,

Πλ. Ελευθερίας, 712 01 ΗΡΑΚΛΕΙΟ (υπόψιν κας Β. Μαδούλκα)

23) EUROPE DIRECT – ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ- Επιμελητήριο Ιωαννίνων,

Οπλ.Πουτέτση 14, 45333 ΙΩΑΝΝΙΝΑ (υπόψιν κ. Δ. Γκόλα)

24) EUROPE DIRECT – ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ- Πανεπιστήμιο Αιγαίου,

Λόφος Πανεπιστημίου, Κτίριο Περιβάλλοντος, Ισόγειο, Γραφείο 1Α, 81100 ΜΥΤΙΛΗΝΗ (υπόψιν κας Μ. Γερούλια)

25) EUROPE DIRECT – ΑΤΤΙΚΗΣ- Δήμος Αθηναίων,

Αθηνάς 63, 10552 ΑΘΗΝΑ (υπόψιν κας Ρ. Νικολοπούλου)

26) EUROPE DIRECT – ΑΘΗΝΑΣ- Ε.Β.Ε.Α.,

Ακαδημίας 7, 10671 ΑΘΗΝΑ (υπόψιν κας Ε.Σταρρά)

27) EUROPE DIRECT – ΑΘΗΝΑΣ-ΕΛΙΑΜΕΠ,

Βασ. Σοφίας 49, 106 76 ΑΘΗΝΑ (υπόψιν κας Ελ. Φωκά)

28) EUROPE DIRECT – ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ- Αναπτυξιακή Ροδόπης,

Ν. Τσανακλή 15, 69100 ΚΟΜΟΤΗΝΗ (υπόψιν κας Λ. Σαλτσιδου)

29) EUROPE DIRECT – ΠΑΤΡΑΣ- Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, Δ/ση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού

ΝΕΟ Πατρών-Αθηνών 32 & Αμερικής, 26441 ΠΑΤΡΑ (υπόψιν κ.Δ. Καρβέλη)

30) EUROPE DIRECT –ΛΑΡΙΣΑΣ- Περιφέρεια Θεσσαλίας

Πλ. Κουμουνδούρου, 41110 Λάρισα (υπόψιν κα Β. Τοπούζη)

31) EUROPE DIRECT –ΞΑΝΘΗΣ- Συγκρότημα Πολυτεχνικής Σχολής ΔΠΘ

Β.Σοφίας 12, 67100 Ξάνθη (υπόψιν κ. Δ. Μπαρδακίδη)

32) Πανεπιστήμιο Πειραιώς-Βιβλιοθήκη, Επικεφαλής Κέντρων Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης

Καραολή και Δημητρίου 80, 18534 Πειραιάς

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο κ. Υπουργού (Υπόψιν κας Μ. Παπακωνσταντίνου)
2. Γραφείο κ. Αναπληρωτή Υπουργού
3. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα
4. Γραφείο κ. Γενικού Δ/ντή Οικονομικών Υπηρεσιών
5. Δ/ση Μηχανοργάνωσης και Η.Ε.Σ. (με την παράκληση να αναρτηθεί στο site του Υπουργείου, στη διαδρομή: Το Υπουργείο-Πολιτικές και Δράσεις- Διεθνή και Ευρωπαϊκά Θέματα- Προγράμματα & Συνεργασίες- Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Europe for Citizens 2007-2013- Εγκύκλιοι)
6. Δ/ση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης
 - Τμήμα Αναπτυξιακών Προγραμμάτων